

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю

22 березня 2018 року

м. Полтава – 2018

Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ <i>Ганчо О.В., Федорченко В.І., Боброва Н.О., Кириченко Т.С., Лобань Г.А.</i>	49
ВНУТРІШНІЙ МОНІТОРИНГ – ЕФЕКТИВНИЙ ВИД КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ <i>Герасименко А.М., Куценко Н.П.</i>	51
АЛЬТЕРНАТИВА: КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ ЧИ ТЕСТИ? <i>Глобіна Л.В., Козуб Г.М., Шевченко О.М.</i>	53
РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІД ЧАС ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ <i>Голованова І.А., Краснова О.І., Плужникова Т. В., Краснов О.Г.</i>	55
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ТЕСТОВОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ <i>Голованова І.А., Товстяк М.М., Лисак В.П.</i>	56
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОКОНТРОЛЮ І САМОРЕГУЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ <i>Гончарова Є.Є.</i>	58
КОНТРОЛЬ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» <i>Громова А.М., Мітюніна Н.І., Ляховська Т.Ю., Талаш В.В., Крутікова Е.І.</i>	60
ЯКІСТЬ ОСВІТИ ТА ЇЇ КОНТРОЛЬ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ <i>Давиденко Г.М., Нідзельський М.Я., Давиденко В.Ю., Цветкова Н.В.</i>	64
ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ З ІМПЛАНТОЛОГІЄЮ <i>Дворник В.М., Кузь Г.М., Тесленко О.І., Тумакова О.Б., Єрис Л.Б., Кузь В.С.</i>	66
ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ПІДГОТОВКИ І КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ФАРМАКОЛОГІЇ <i>Дев'яткіна Т.О., Важнича О.М., Колот Е.Г., Дев'яткіна Н.М.</i>	67
КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЗНАТЬ З ДИСЦИПЛІН ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОГО ЦИКЛУ <i>Деміденкова Г.Г., Біланова Л.П.</i>	68
ВИЖИВАЕМОСТЬ ЗНАНИЙ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКОГО УНІВЕРСИТЕТА <i>Дерюгина О.А., Черевко А.Н., Гирко И.Н., Куницкая С.В.</i>	70
ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТІВ ЯК ФОРМА КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН <i>Джидан О.І.</i>	72
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ІV КУРСУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПІД ЧАС НАПИСАННЯ ІСТОРІЇ ХВОРОБИ <i>Дмитренко М.І., Куліш Н.В., Нестеренко О.М., Лучко О.В.</i>	75
ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ КЛІНІЧНИХ ОРДИНАТОРІВ НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ <i>Дмитренко М.І., Куліш Н.В., Білоус А.М.</i>	77
ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ <i>Дубинська Г.М., Лимаренко Н.П., Коваль Т.І., Ізюмська О.М., Полторапаєлов В.А., Боднар В.А., Котелевська Т.М., Приймєнко Н.О., Сизова Л.М., Руденко С.С., Здор О.І.</i>	78
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗАСОБАМИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ПРИ ВИВЧЕННІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ <i>Дубінін С. І., Пілюгін В. О., Ваценко А. В., Улановська-Циба Н. А., Передерій Н.О., Рябушко О.Б., Овчаренко О. В.</i>	80
ПОЛИЛОГИЧЕСКОЕ ОБЩЕНИЕ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ МЕДИЦИНСКОГО ВУЗА <i>Дубицкий А.А., Карп Л.Л., Цой А.Н., Потапчук Т.Б.</i>	82
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ <i>Ємець А.В., Донченко В. І., Скріннік Є. О., Дьяченко Ю.А.</i>	84
FORMATION OF MANAGEMENT SKILLS IN STUDENTS OF HIGHER MEDICAL EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS IN THE PERIOD OF HEALTH CARE REFORMING <i>V. Zhdan, Andrzej M. Fal, I. V. Bobyriv, I. Holovanova, V. Pokhylko, I. Bielikova</i>	86
ОСНОВНІ ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-СПЕЦІАЛІСТА <i>Ждан В.М., Кітура Є.М., Бабаніна М.Ю.</i>	88
АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ЛІКАРІВ ПЕРВИННОЇ ЛАНКИ ДО НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ «ВЕДЕННЯ ПАЦІЄНТА З ВІЛ-ІНФЕКЦІЄЮ/СНІДОМ СІМЕЙНИМИ ЛІКАРЯМИ» <i>Ждан В.М., Шилкіна Л.М., Скрипник І.М., Бабаніна М.Ю., Кур'ян О.А.</i>	90
КОУЧІНГ-ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ МОВНОГО ЦИКЛУ: ДО ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ І КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ <i>Жовнір М. М.</i>	91

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ЛІКАРІВ ПЕРВИННОЇ ЛАНКИ ДО НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ «ВЕДЕННЯ ПАЦІЄНТА З ВІЛ-ІНФЕКЦІЄЮ/СНІДОМ СІМЕЙНИМИ ЛІКАРЯМИ»

Ждан В.М., Шилкіна Л.М., Скрипник І.М., Бабаніна М.Ю., Кур'ян О.А.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглянуто мету циклу тематичного вдосконалення «Ведення пацієнтів з ВІЛ-інфекцією/СНІДОМ сімейним лікарем», яка полягає в поглибленні знань, підвищенні рівня сформованості вмінь і навчок роботи з ВІЛ-інфікованими хворими, а також зниженні стигми та дискримінації, пов'язаної з ВІЛ-інфекцією.

The object of series for thematic improvement «Management of patients with HIV/AIDS by family doctor» is to deepen the knowledge, to up-grade the level of formed abilities and skills when working with HIV patients and to reduce stigma and discrimination concerning HIV.

Ключові слова: ВІЛ-інфекції/СНІД, стигма, дискримінація, сімейні лікарі, дистанційне навчання, інтерактивні методи навчання.

Один із найбільших соціальних ризиків, який на національному рівні перетворюється на загрозу національній безпеці України, – це епідемія ВІЛ/СНІДу. За оцінкою Об'єднаної програми ООН з ВІЛ/СНІД (ЮНЕЙДС), епідемія ВІЛ-інфекції в нашій країні – друга за величиною серед країн Східної Європи та Центральної Азії. Згідно з оновленими даними, з 1987 р. по 2016 р. у країні офіційно було зареєстровано 297.424 випадки ВІЛ-інфекції, в тому числі 92897 випадків захворювання на СНІД, і 41710 випадків смерті від хвороб, зумовлених СНІДОМ [1].

Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) розроблений документ «Глобальна стратегія сектора охорони здоров'я по ВІЛ на 2016-2020 рр.», мета якої – ліквідація епідемії СНІДу до 2030 року [2].

У жовтні 2014 р. Законом України затверджено Загальнодержавну цільову соціальну програму протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 рр., призначену для зниження рівнів захворюваності й смертності від ВІЛ-інфекції/СНІДу шляхом забезпечення державної системи надання якісних і доступних послуг людям, які живуть із ВІЛ. Провідна мета цього документа – зменшення на 50% кількості нових випадків інфікування ВІЛ серед груп ризику, формування толерантного ставлення до людей, які живуть із ВІЛ-інфекцією, зниження рівня стигми та дискримінації в суспільстві.

Це зумовлює потребу в підготовці сімейних лікарів із питань клінічних проявів, консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію. Чинні законодавчі акти України й уніфіковані клінічні протоколи створюють передумови для ефективної роботи сімейних лікарів та окреслюють місце первинної ланки в сфері протидії ВІЛ-інфекції та СНІДу.

Ураховуючи актуальність цієї проблеми, Всеукраїнська громадська організація «Українська асоціація сімейної медицини» (ВГО «УАСМ») у рамках проекту «Розвиток кадрового потенціалу первинної ланки медичної допомоги в сфері ВІЛ-інфекції в Україні» у 2017 р. ініціювала проведення робочих зустрічей у Дніпропетровській, Одеській, Полтавській областях. Провідна мета цих нарад полягала в розробці механізму залучення сімейних лікарів до навчання за програмою циклу тематичного удосконалення (ТУ) «Ведення пацієнтів з ВІЛ-інфекцією/СНІДОМ сімейним лікарем».

26 квітня 2017 року в Полтаві за участі Президента ВГО «УАСМ», завідувача кафедри, д. мед. н. професора Матюхи Л. Ф. була проведена робоча зустріч і підготовлена презентація для учасників зустрічі на тему «Сучасний стан розвитку кадрового потенціалу первинної ланки у наданні медичної допомоги ВІЛ-позитивним пацієнтам», у якій зазначено, що центром моделі в роботі сімейного лікаря є пацієнт, до якого застосовуються комплексний підхід і допомога надається на підставі потреб пацієнта. Для цього в Україні вже розроблено низку правових документів, що регламентують роботу сімейного лікаря у сфері надання медико-соціальної допомоги ВІЛ-інфікованим пацієнтам. Лікарі первинної ланки мають проводити скринінг швидкими тестами на базі центрів первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) та організувати медичний маршрут пацієнта. Планується, що заклад ПМСД та/або сімейний лікар буде призначати і видавати препарати для антиретровірусної терапії, проводити моніторинг побічної дії лікарських засобів, диспансеризацію, надавати паліативну допомогу. Досягнення цієї мети неможливе без поєднання зусиль держави, науково-педагогічних працівників, пацієнтського руху, громадського суспільства, а також міжнародних організацій.

Старший фахівець Благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІДОМ», технічний радник із питань розбудови спроможності у сфері медичної освіти Проекту USAID/RESPECT Поліщук В.Є. виголосила доповідь, у якій висвітлено досвід Проекту RESPECT у каскаді послуг надання допомоги ВІЛ-інфікованим, ведення випадків стигми і дискримінації; надання послуг зі зменшення внутрішньої стигми в клієнтів, картування послуг із добровільного консультування і тестування для подальшої переадресації клієнтів; алгоритми переадресації клієнтів до послуг добровільного консультування та тестування лікарями пілотних закладів охорони здоров'я; супровід клієнтів, які пройшли добровільне консультування і тестування до постановки на диспансерний облік; передача клієнтів до проектів із догляду та підтримки, що впроваджується за кошти Глобального фонду [3].

За результатами робочої наради на вчєній раді навчально-наукового інституту післядипломної освіти ВДНЗУ «УМСА» було представлено і затверджено план і програму циклу ТУ «Ведення пацієнтів з ВІЛ-інфекцією/СНІДОМ сімейним лікарем». Тривалість циклу – 1 тиждень [4].

В основу запропонованого циклу ТУ покладений інтерактивний підхід у навчанні, який довів свою ефективність порівняно з класичними формами навчання – лекціями і семінарами як у світі, так і в Україні. Зміст циклу складається з таких розділів: інтерактивні методи навчання; мозковий штурм; робота в малих групах; дискусія; ведення випадку; рольова гра; презентація; індивідуальна робота [5].

Було запропоновано розмішувати інформацію про цикл ТУ «Ведення пацієнтів з ВІЛ-інфекцією/СНІДОМ сімейним лікарем», його тематику і місце проходження на сайтах регіональних асоціацій сімейних лікарів та ВБО «УАСМ», а також ініційовано проведення очно-заочного циклу ТУ з елементами дистанційного навчання, щоб ма-

ксимально наблизити освітні послуги із зазначеної тематики до слухачів.

Перший цикл ТУ «Ведення пацієнтів з ВІЛ-інфекцією/СНІДом сімейним лікарем» був проведений з 29 травня по 2 червня 2017 року на базі навчально-наукового інституту післядипломної освіти ВДНЗУ «УМСА» за фінансової підтримки Благодійної організації «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» у рамках організації Проекту RESPECT: «Зменшення стигми та дискримінації, пов'язаної з ВІЛ-інфекцією, до представників груп найвищої ризику в медичних закладах України» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

Список використаних джерел

1. ВІЛ-інфекція в Україні. Інформаційний бюлетень. – К., 2017. – № 47. – 148 с.
2. Глобальна стратегія сектора охорони здоров'я по ВІЛ на 2016-2021 роки. [Електронний ресурс] // ВОЗ. – 2015. – 21 с. Режим доступу : http://www.who.int/hiv/draft-hiv-strategy-2016-2021_ru.pdf
3. Загальнодержавна цільова соціальна програма протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 роки. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2014. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1708-18>
4. Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення «Ведення пацієнта з ВІЛ-інфекцією/СНІДом сімейним лікарем». – К., 2014. – 17 с.
5. Ведення пацієнта з ВІЛ-інфекцією/СНІДом сімейним лікарем: навчально-методичний посібник для викладачів циклу тематичного удосконалення у рамках підвищення кваліфікації сімейних лікарів. – К., 2015. – 10 с.

КОУЧИНГ-ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ МОВНОГО ЦИКЛУ: ДО ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ І КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Жовнір М. М.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлено особливості коучингу як механізму, що скеровує діяльність студента на реалізацію поставлених перед ним цілей, та роль коуч-технології під час навчання у вищих освітніх закладах. Акцентовано увагу на специфіці використання засобів лінгво-коучингу на заняттях мовного циклу. Розглянуто особливості реалізації коучингу під час контролю навчальних досягнень студентів.

The article deals with coaching as mechanism that directs student's development to goals achievement. The author studies the role of coaching in the process of training in the higher educational system. Attention is focused on the specifics of usage of linguistic coaching tools in teaching linguistic cycle classes. Peculiarities of coaching realization during control of students' educational achievements are examined.

Ключові слова: коучинг, лінгвістичний коучинг, наставництво, педагогічна технологія, оцінювання, моніторинг.

Помітні зрушення у сфері соціально-економічних відносин, демократизація, гуманізація, інформатизація суспільства зумовили модернізацію вітчизняної освітньої галузі та її стрімку орієнтацію на засадничі європейські стандарти. У руслі наслідування аксіологічних орієнтирів західних країн неабиякої ваги набуває зміна парадигми навчання з предметної на особистісно зорієнтовану.

Педагогічна інноватика спрямована передовсім на пошук нових способів актуалізації внутрішнього потенціалу кожного студента. Уміння самостійно засвоювати теоретичний матеріал, адекватно й ефективно застосовувати його в практичній діяльності – провідна ідея новітніх освітніх технологій. Метою навчання стає виявлення природних здібностей і хисту кожного, моніторинг готовності та здатності студентів до самостійної навчально-пізнавальної діяльності, створення сприятливих умов для досягнення ними окреслених орієнтирів і надзавдань.

Усебічно розвинута, освічена, інтелектуально-творча особистість, безсумнівно, спроможна стати висококваліфікованим і конкурентоспроможним фахівцем. Потреба підготовки справжнього професіонала, зокрема медика, зумовлює підвищення ефективності й урізноманітнення освіти. Невіддільним від цих процесів є коучинговий підхід, завдяки якому можлива перспектива організації педагогічної взаємодії учасників навчального процесу у ВНЗ на якіснішому рівні. Застосування цієї технології сприяє інтеграції головних компонентів самоосвітньої компетенції: мотиваційно-ціннісного, когнітивного, операційно-діяльнісного та рефлексивного. Наслідок – формування свідомої інтенції до особистісного і професійного вдосконалення, готовності студентів до постійної копійки праці з метою саморозвитку, вироблення навичок самостійного пізнавального пошуку, засвоєння студентами вмінь організовувати й регулювати самоосвітню діяльність, розвиток здатності до самоаналізу й самокорекції, самооцінки та самоконтролю.

Попри помітний науковий доробок, присвячений розвитку творчого потенціалу студентів (Ю. К. Бабанський, П. Я. Гальперін, О. А. Комар, О. О. Леонтьєв, І. О. Пометун, В. В. Сафонова, М. М. Скаткін, І. С. Якиманська, Р. Дрейвер, Дж. Найсбітт, М. Полані, Дж. Шваб та ін.), проблема впровадження коучингу у ВНЗ досі повністю не розв'язана, що й зумовлює актуальність обраної теми. Нез'ясованими лишаються питання контролю засвоєння студентами знань за умов раціонального послуговування коуч-методом у освітніх інституціях загалом і в медичних ВНЗ зокрема.

Мета – аналіз специфіки впровадження коучинг-технології на заняттях мовного циклу в медичному виші. Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань:

- 1) подати сучасне трактування коучингу і лінгво-коучингу в контексті освітнього дискурсу;
- 2) розкрити роль коучинг-технології у вищій школі;
- 3) окреслити особливості застосування цієї технології під час контролю й оцінювання студентських досягнень.

Використання коучингу розглядається у працях як світових (А. Браун, М. Вілер, М. О. Данилова, М. Дауні, Дж. Кліфорд, К. Коллет, Е. Праслоу, М. Рей, Дж. К. Смарт, Дж. Стар, С. Троп, О. Д. Савкін, Н. В. Самоукина, В. О. Співак, Е. Стак, Дж. Уїтмор, Л. Уїтворт), так і вітчизняних науковців (Т. А. Борова, О. В. Бородієнко,